

Babics Antal

(Lovászpataka, 1902. augusztus 4. – Budapest, 1992. január 17.) Kossuth-díjas orvos, urológus, nefrológus, sebész, egészségpolitikus, szakszervezeti vezető, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.

Életútja:

A győri bencés gimnázium elvégzését követően a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemre iratkozott be, itt szerezte meg sebészorvosi oklevelét 1929-ben. Az akkor a Rókus kórház épületében működő egyetemi urológiai klinika vezetője, Illyés Géza még ugyanebben az évben maga mellé vette gyakornoknak, s Babics itt dolgozott – 1935-től egyetemi tanársegédi címmel – közel másfél évtizeden keresztül, 1943-ig. 1940-ben magántanári képesítést szerzett az urológiai klinikai gyakorlat tárgykörében. 1940–1941-ben a klinika igazgatóhelyettesi feladatait látta el, majd 1941 és 1943 között immár adjunktusi címmel ő vezette az intézményt. 1943-ban adjunktusi címét megtartva átkerült az egyetem III. számú sebészeti klinikájára, ahol 1945-ig dolgozott. Ezzel párhuzamosan, ugyancsak 1943–1945-ben orvos századosi rangban a budapesti 16. számú Helyőrségi Kórház (ma Honvéd Kórház) osztályvezető sebész-urológus főorvosaként is tevékenykedett. 1945-ben igazgatóként visszakerült a Pázmány Péter Tudományegyetem urológiai klinikájának élére, s 1974. évi nyugdíjazásáig vezette – az 1951 után az önállósult orvostudományi egyetem szervezeti keretei közé tartozó – intézményt. 1950-től nyilvános rendes tanári címmel tanszékvezetőként is tevékenykedett, illetve 1950 és 1953 között a szervezőmunkájának köszönhetően létrejött Kútvölgyi úti Központi Állami Kórház-Rendelőintézet főigazgatója volt. 1948–1950-ben az egyetem orvostudományi karának, 1953–1959-ben pedig az orvostudományi egyetem általános orvostudományi karának dékáni tisztét töltötte be.

Munkássága:

Illyés Géza tanítványaként a második világháború utáni **magyar urológia és nefrológia iskolateremtő alakja** volt, kutatásai a legkülönfélébb vesebetegségek kórélettanára és sebészeti-belgyógyászati kezelésére irányultak.

Gyakorlati és tudományos munkássága középpontjában a veseüregrendszer, a vesemedence és a húgyvezeték traumatológiai, fertőző, daganatos stb. betegségeinek kórélettana, belgyógyászati és műtéti kezelésének kérdésköre állt. Nemzetközi szinten is jelentős eredményeket ért el a veseelégtelenség, a veseelzáródás, a vesetágulat, a vesegennyedés, a veseverőér-elváltozás, a húgyvérűség kórtani és élettani kutatása területén, továbbá a vesekő kialakulásának élettani folyamatára és műtéti eltávolításának lehetőségeire irányuló vizsgálatait során. A vese fertőző betegségeinek kialakulásában kimutatta a nyirokkeringés meghatározó szerepét; akadémiai székfoglalóját is e témakörben tartotta meg 1950-ben.

1950-től évtizedeken keresztül tevékenyen részt vett az egészségügyi dolgozók szakszervezeti képviselőjeként, az 1956. októberi Nagy Imre-kormányban az egészségügyi tárca vezetésével bízták meg. 1963-tól 1971-ig két cikluson keresztül országgyűlési képviselő is volt.

Tudományos munkásságának köszönhetően személyében a második világháborút követő évtizedek **legjelentősebb magyar urológusát** tiszteli az utókor. Orvostudományi életműve mellett jelentős mértékben hozzájárult a honi orvosképzéshez, nem pusztán klinikavezetői minőségében, de nevéhez fűződik az első magyar nyelvű, s több évtizeden át kiadott átfogó urológiai tankönyv megírása is (1950). 1949-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1950-ben rendes tagjává választották. A Magyar Urológus Társaság örökös tiszteletbeli elnöke volt.

Főbb díjai:

- Magyar Népköztársasági Érdemrend ötödik fokozata (1950)
- Tudományos eredményei hazai elismeréseként 1951-ben a **Kossuth-díj** ezüst fokozatát vehette át.
- Munka Érdemrend (1955, 1960)
- Munka Érdemrend arany fokozata (1970)
- Magyar Népköztársaság Zászlórendjének második fokozata (1974)
- Magyar Népköztársaság rubinokkal ékesített Zászlórendje (1982)

Főbb művei:

- Urológia: Egyetemi tankönyv. Budapest: Tankönyvkiadó. 1950.
- A vese üregrendszerének patofiziológiája és műtétei. Budapest: Akadémiai. 1950. (Rényi-Vámos Ferencsel)
- A vesék nyirokkeringése. Budapest: (kiadó nélkül). 1956.
- A korszerű vesesebészet egyes kérdései. Bp., 1962.
- Megtévesztő kóresetek intraoperatív diagnózisa az urológiában. Budapest: Akadémiai. 1977. (oroszul is)